

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 189. — ŠTEV. 189.

NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 13, 1921. — SOBOTA, 13. AVGUSTA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

PRVA POVEST OPROŠČENEGA AMERIKANCA

OPROŠČENI AMERIKANEC JE POVEDAL PRVO AVTENTIČNO POVEST. — TEROR JE HUŠJI KOT JE BIL KEDAJ. — RESNIČNI VZROK LAKOTE.

Reval, Estonska, 11. avgusta. — ant. Vprašala me je glede kapeta. Kapetan Emmet Kilpatrick, ki je bil med ameriški jetniki, katere ni storil prav, da je pomagati. Poje Rusija ravnokar izpustila, je na mnoge prošnje povedal naslednje o svojih doživljajih v ruskem jetništvu:

— Ko smo bili oproščeni, — je rekel kapetan, — so nam uradniki povedali, da so nam sovjeti naklonili amnestijo. Za resnični vzrok našega oproščanja smo izvedeli še le v Petrogradu. Tam smo videli liste, katere nam je Kalmatianov (nadaljni oproščeni jetnik) predložil in ti listi so vsebovali Hooverjevo poslanico.

— Govoril sem z možmi iz Kubana, Krima, Omska, Sibirije in drugih ruskih prvine. Ti ljudje so mi sporočili, da ni lakote izključno pripisovati suši, temveč v glavnem dejstvu, da so komunisti konfiscirali pridelek žita iz preteklega leta vključno žito za seme.

— Dandanes prevladuje v Rusiji banditstvo. Vsako noč smo slišali v Moskvi streljanje in številne ranjene bandite so prevedli v bolnice. Nekateri med njimi so mi pripovedovali, da so se borili za hrano. Bolnice v Moskvi nočejo sprejeti bolnikov, ki ne morejo skrbeti za svoj lastni živč.

— V bolnici, v kateri sem se nahajal jaz, so me proglasili za blaznega, ker sem se večkrat s pestmi spoprijel z nekaterimi poljskimi jetniki, ki niso hoteli odpreti svojih oken. Zrak v naših prtičnih celicah je bil namreč strašen.

— Najbolj strašni doživljaj, — skozi katerega sem moral iti, sem doživel, ko sem se nahajal v prtičju v celici poleg eksekucije. Prostor. Nekdo sem bil obsojen na smrt in odvedli so me v vežo. Po tleh teče neprestano voda, da izpere kri. Nisem mogel spati, pomoci radi neprestanega streljanja od dveh do štirih zjutraj. Več terorja je sedaj v Rusiji kot ga je bilo kedaj poprej.

Skoro ves štab sovjetskega znanega urada je nekega dne došel v jetnišnico radi neke informacije, ki je pronicala. V mojo celico so privedli Mrs. Luizo Bry-

ant. Vprašala me je glede kapeta. Kapetan Emmet Kilpatrick, ki je bil med ameriški jetniki, katere ni storil prav, da je pomagati. Poje Rusija ravnokar izpustila, je na mnoge prošnje povedal naslednje o svojih doživljajih v ruskem jetništvu:

— Ko smo bili oproščeni, — je rekel kapetan, — so nam uradniki povedali, da so nam sovjeti naklonili amnestijo. Za resnični vzrok našega oproščanja smo izvedeli še le v Petrogradu. Tam smo videli liste, katere nam je Kalmatianov (nadaljni oproščeni jetnik) predložil in ti listi so vsebovali Hooverjevo poslanico.

— Govoril sem z možmi iz Kubana, Krima, Omska, Sibirije in drugih ruskih prvine. Ti ljudje so mi sporočili, da ni lakote izključno pripisovati suši, temveč v glavnem dejstvu, da so komunisti konfiscirali pridelek žita iz preteklega leta vključno žito za seme.

— Dandanes prevladuje v Rusiji banditstvo. Vsako noč smo slišali v Moskvi streljanje in številne ranjene bandite so prevedli v bolnice. Nekateri med njimi so mi pripovedovali, da so se borili za hrano. Bolnice v Moskvi nočejo sprejeti bolnikov, ki ne morejo skrbeti za svoj lastni živč.

— V bolnici, v kateri sem se nahajal jaz, so me proglasili za blaznega, ker sem se večkrat s pestmi spoprijel z nekaterimi poljskimi jetniki, ki niso hoteli odpreti svojih oken. Zrak v naših prtičnih celicah je bil namreč strašen.

— Najbolj strašni doživljaj, — skozi katerega sem moral iti, sem doživel, ko sem se nahajal v prtičju v celici poleg eksekucije. Prostor. Nekdo sem bil obsojen na smrt in odvedli so me v vežo. Po tleh teče neprestano voda, da izpere kri. Nisem mogel spati, pomoci radi neprestanega streljanja od dveh do štirih zjutraj. Več terorja je sedaj v Rusiji kot ga je bilo kedaj poprej.

Skoro ves štab sovjetskega znanega urada je nekega dne došel v jetnišnico radi neke informacije, ki je pronicala. V mojo celico so privedli Mrs. Luizo Bry-

ČUDEN SLUČAJ.

Washington, D. C., 11. avgusta. William White iz Philadelphije, neki potovadni agent, je bil aretiran v Huntsville, Ala. vsled smrti nekega Van Burren Hill, črna, uslužbenega na Union postaji tukaj.

Hill je pri razkladanju prtljage spustil na tla kovčeg in pri tem se je sprožil revolver, ki se je nahajal v kovčegu. Kroglica je zadela črnea v trebuh ter povzročila reno, na kateri je dva dni pozneje podlegel.

Izšlo se je, da je bil kovčeg lastnina Whitea in porota coronanega urada je nekega dne došel v jetnišnico radi neke informacije, ki je pronicala. V mojo celico so privedli Mrs. Luizo Bry-

Washington, D. C., 11. avgusta. William White iz Philadelphije, neki potovadni agent, je bil aretiran v Huntsville, Ala. vsled smrti nekega Van Burren Hill, črna, uslužbenega na Union postaji tukaj.

Hill je pri razkladanju prtljage spustil na tla kovčeg in pri tem se je sprožil revolver, ki se je nahajal v kovčegu. Kroglica je zadela črnea v trebuh ter povzročila reno, na kateri je dva dni pozneje podlegel.

Izšlo se je, da je bil kovčeg lastnina Whitea in porota coronanega urada je nekega dne došel v jetnišnico radi neke informacije, ki je pronicala. V mojo celico so privedli Mrs. Luizo Bry-

Washington, D. C., 11. avgusta. William White iz Philadelphije, neki potovadni agent, je bil aretiran v Huntsville, Ala. vsled smrti nekega Van Burren Hill, črna, uslužbenega na Union postaji tukaj.

Hill je pri razkladanju prtljage spustil na tla kovčeg in pri tem se je sprožil revolver, ki se je nahajal v kovčegu. Kroglica je zadela črnea v trebuh ter povzročila reno, na kateri je dva dni pozneje podlegel.

Izšlo se je, da je bil kovčeg lastnina Whitea in porota coronanega urada je nekega dne došel v jetnišnico radi neke informacije, ki je pronicala. V mojo celico so privedli Mrs. Luizo Bry-

Washington, D. C., 11. avgusta. William White iz Philadelphije, neki potovadni agent, je bil aretiran v Huntsville, Ala. vsled smrti nekega Van Burren Hill, črna, uslužbenega na Union postaji tukaj.

Hill je pri razkladanju prtljage spustil na tla kovčeg in pri tem se je sprožil revolver, ki se je nahajal v kovčegu. Kroglica je zadela črnea v trebuh ter povzročila reno, na kateri je dva dni pozneje podlegel.

Izšlo se je, da je bil kovčeg lastnina Whitea in porota coronanega urada je nekega dne došel v jetnišnico radi neke informacije, ki je pronicala. V mojo celico so privedli Mrs. Luizo Bry-

Washington, D. C., 11. avgusta. William White iz Philadelphije, neki potovadni agent, je bil aretiran v Huntsville, Ala. vsled smrti nekega Van Burren Hill, črna, uslužbenega na Union postaji tukaj.

Hill je pri razkladanju prtljage spustil na tla kovčeg in pri tem se je sprožil revolver, ki se je nahajal v kovčegu. Kroglica je zadela črnea v trebuh ter povzročila reno, na kateri je dva dni pozneje podlegel.

RUSIJI NA POMOČ.

Na sliki vidite Walterja Lymana Browna, evropskega ravnatelja ameriške pomožne administracije. On bo nadzoroval pomožno akcijo, katere se je lotil Hoover. Mr. Brown je sedaj v Rigi ter se pogaja z ruskimi odposlanci.

DOŽIVLJAJI BIVŠEGA AMERIŠKEGA POSLANIKA

KITAJSKI KUJAR BIVŠEGA AMERIŠKEGA POSLANIKA JE BIL PREVZET OD GROZE, KO JE IZDAL V DVEH DNEH ZA HRANO EN MILIJON RUBLJEV.

Riga, 11. avgusta. — Charles R. Crane, bivši ameriški poslanik na Kitajskem, si ni priporočal potovati naprej preko Sibirije in Rusije skozi Rusijo s svojim slavnim tovorom pin, šivank, mila in ščetk za sušenje zob. Vse to je pustil v Čiti, glavnem mestu republike Daljnega vzhoda in Mr. Crane je kupil vse, kar je potreboval na svojem pustolovskem potovanju s sovjetskimi rublji, s katerimi je napolnil tri velike kovčege, preden je odpotoval iz Čite in sicer za ceno po 30.000 za en ameriški dolar.

Poslanik ni hotel ravno reči, koliko rubljev je imel, a človek si lahko ustvari približno idejo o tem iz dejstva, da je trajalo potovanje 25 dni in da je kitajski kuhar poslanika, Lee, ki je dobil en milijon rubljev za nakup živil, prišel 48 ur pozneje k tajniku poslanika ter pojasnil z izčrpanimi očmi, da je celi milijon že izginil.

Kmetje ob celi poti so bili pripravljeni sprejeti sovjetske rublje, seveda v velikih množinah in tajnik poslanika je bil vsako jutro zaposlen s tem, da je rezal velike pole p otiščo rubljev, kajti denar se izdaja v Rusiji sedaj na približno takih polah kot pri nas znamke.

Cela družba je odpotovala iz Harbina dne 25. junija v vozu 2. razreda, katerega so ameriški inženirji posebno pripravili. Za tem vozom je bil pripet tovorni voz, ki je vseboval "drobiž", namreč blago za izmenjavo, obstoječe iz zgoraj navedenih prometov ter nadalje iz zdravil, cigar ter celo zapечатih steklenic, v katerih se je nahajala neka tekočina, o kateri je v Ameriki pestavno prepevano govoriti, razen če je človek zdravnik ali pa prišast Rockefellerja in njegovih antisalonskih agentov.

Skupina potnikov je dospela v Čito brez težav, a tam so se pričele zadrege. Po več dnevih čakanja je poslanik izvedel, da ni dobil dovoljenja za nadaljno potovanje preko Sibirije in Rusije in vsled tega je razdelil celi svoj tovor ter se počasi pripravil, da se vrne na Kitajsko.

Poslanik je bil že dvajset ur na poti nazaj v cesarstvo sredine sveta, ko je dobil brzojavno sporočilo, da mu je dovoljeno potovati naprej preko Sibirije in Rusije in sicer na temelju osebne intervencije predsednika republike — Daljnega vzhoda, Krasnačevova, bivšega odvetnika v Chicago, pri carju Leninu. Ker je razdal vse svoje blago, namenjeno za barantanje, je mogel seveda poslanik kupiti veliko zalogo ruskih rubljev.

Potovanje je bilo počasno, a brez vsakih doživljajev. Iz Čite so odpotovali dne 2. julija ter dospeli v Mosko dne 27. julija. Pogosto so stali dan ali dva na enem mestu ter čakali na vlake, ki naj bi jih povlekli naprej, a ves čas niso sovjetske železniške oblasti izgnile stika z njimi, razen enkrat v Nikolajevsku.

Potovanje je bilo udobno, kljub dejstvu, da je neki ameriški inženir v Harbinu opisal sedanje ruske vlake kot "verigo škaflije za užgalice, katere vleče samovar". Tračnice so bile na gotovih mestih precej razdrpane, kar je razvidno iz pripombe poslanika, da je njegov kuhar napol kuhar in napol žongler, ki ni nikdar ničesar preli.

Pot je vodila tudi skozi ozemlje, v katerem prevladuje lakota. V Sibiriji je bil pripet voz pet dni na neki bolniški vlak, ki je vozil v Omsk ranjence iz hudih bojev proti boljševiškim voditeljem, baronom Sternbergom, ki je bil popolnoma poražen.

Člani družbe so se pogosto kopali v rekah ob poti ter pravijo, da nosijo domačini kopalne obleke, v katerih bi se ne smeli kopati v kakem ameriškem kopalšču.

V Moskvi so ostali osem dni in poslanik ni skušal priti v stik s sovjetskimi voditelji, ker ne obstojajo med Ameriko in sovjetsko Rusijo nikakoli diplomat, obojaši. Preživeli so en dan tudi v Petrogradu, kjer je opaziti večje pomankanje kot v Moskvi.

IZVANREDNO DOBRA LETINA V FRANCJI

Francoska letina bo najboljša izza let pred vojno. — Suho leto pomenja dobro vinsko kapljico.

Pariz, Francija, 11. avgusta. — Kljub suši, ki je prevladovala v Franciji skoro iz preteklega jeseni, bo francoski pridelek pšenice, v kolikor je mogoče ceniti sedaj, najboljši, ki ga je imela dežela iz časov pred vojno. Kakovost žita je občudovanja vredna ter se domneva, da bo znašal pridelek, konservativno cenjeno, osemdeset milijonov kvintalov.

Pridelek pa se smatra za neizmerno boljšim kot je bil v prejšnjih letih in poudarja se tudi napredek, katerega se je doseglo pri reklamiranju ozemlja, opustošena od vojne ter zemljišč, katere se je zanemarilo tekom vojne, vsled pomankanja delavskih moči.

Ena izmed posledic pričakovane dobre letine je obstojala v hitrem padanju cene pšenice tekom zadnjih treh tednov ter v padanju cen kruha tekom zadnjega tedna. Tekom preteklih dveh let je bilo treba uvesti nekako dvajset milijonov kvintalov žita, a letos se bo preskrbelo iz inozemstva pet do deset milijonov kvintalov manj.

Na drugi strani pa je povzročila zusa pomankanje zelenjave in sočevja in to pomankanje je že sedaj splošno opaziti. Pridelek krompirja je pičel in zelenjava v vrtnarskih okrajih Pariza je postala tako redka, da so se pričele cene dvigati z naglico, ki bo postala naravnost usodopolna še pred prihodom zime.

Iz vinorodnih okrajev pa prihajajo drugačne in bolj razveseljevalne novice. Suho in vroče poletje je proizvedlo grozdje, ki ima le malo tekmecev v prejšnjih letih. Obseg prideleka ne bo velik ter pod normalno. Od povsod pa prihajajo poročila, da bo kakovost presegala vse kar pomnijo v tem pogledu ljudje sedanje generacije.

V resnici je letošnje leto eno o njih, o katerih pravijo Francozi da nalože modri ljudje nova vina v svoje kleti, da se založe za bodočnost. Posebno burgundska vina ter ona iz okolice Bordeauxa so profitirala vsled suše in vročih solnčnih žarkov. Jagode so sicer majhne, a njih okus in sladkost sta brez primere in vsled tega bo dalo to grozdje vino, kot se ga ni pridelalo v Franciji v teku zadnjih dvajset let.

ITALJANSKI SOCIJALISTI IN KRALJ.

London, Anglija, 11. avgusta. — Soglasno z nekim poročilom na Central News iz Rima, je italjanska socijalistična stranka sklenila sodelovati s sedanjim režimom v Italiji.

Stranka je baje odobrila manifest, katerega je sestavil poslanec Turati, član izvrševalnega odbora socijalistične stranke in voditelj zadržnega elementa, v prilog sodelovanja socijalistov s monarhisti ter sedanjo monarhistično vlado. (La bandiera rossa, trionferata!)

JUGOSLOVANI POŽGALI 30 ALBANSKIH VASI.

London, Anglija, 11. avgusta. — V neki brzojavki iz Rima (!) na Central News se glasi, da so prišla iz Avlone poročila o bojih med jugoslovanskimi četami ter Albanci ob reki Drini v severni Albaniji. Jugoslovani so baje požgali trideset albanskih vasi.

Oddelek 2000 Jugoslovancev, poražen od Albancev, se je umaknil proti Kosovu. (Treba si je zapomniti, da je prišlo to poročilo iz Rima.)

MAROKANCI VJELI ŠPANSKEGA GENERALA

MAROŠKI GLAVAR JE UJEL GENERALA TER DEVET ČASTNIKOV OBLEGANEGA ŠPANSKEGA ODDELKA. — ŠTIRISTO UBITIH PRI ENEM SPOPADU.

Madrid, Španja, 11. avgusta. — Soglasno s poročili, ki so dospela semkaj iz Melille, je general Navarro, poveljnik oddelka španskih vojakov, ki je bil obkoljen od Marokancev na gori Arruit, jetnik na domu nekega marokanskega glavarja, obenem s štirimi kapetani, petimi poročniki ter več vojaki.

Nadalje se glasi, da se pogaja general Berenguer, komisar za Maroko, z arabskim glavarjem za oproščanje jetnikov.

V listu Libertad se opisuje danes galantno akcijo kavalerie pod poveljstvom polkovnika Primorvera, ki je ščitila umikanje kolone 400 mož. Kolona je bila izpostavljena veliki nevarnosti. Kavalerija je dobila povelje za napad ter je razpršila sovražnika, vsled česar se je kolona pešev lahko umaknila.

Ustaši so zopet napadli in kavalerija je zopet naskočila. Bojno polje je bilo pokrito z mrtvimi in ranjenci z obeh strani, a sovražnik je bil pognan nazaj.

Španske čete so stopile v ozek prelaz, kjer so jih ustaši čakali na višinah. Kavalerija je tretje naskočila ter žrtvovala samo sebe da reši kolono. Nihče se ni obotaval.

POSLANICA DE VALERE.

Dublin, Irska, 12. avgusta. — Pismo, katero je poslal Eamon de Valera, irski republikanski voditelj, angl. ministrskemu predsedniku Lloyd George-u, ne pomenja niti sprejema, niti zavrnitve mirovnih pogojev, katere je stavila angleška vlada.

Pismo stavlja različna vprašanja, na katera je potreben odgovor. Odgovor bo služil v olajšanje bodočih pogajanj, — se je glasilo ter ni pričakovati, da bi prišlo do razkola.

London, Anglija, 12. avgusta. — Danes so tukaj splošno zanimali govorice, da je proizvedel odgovor Eamon de Valere, irskega republikanskega voditelja, na mirovne predloge angleške vlade resno krizo v irskem položaju.

Ministrski predsednik Lloyd George je danes odpotoval iz Pariza v London in vznemirljiva poročila tekom večerajšnjega dne so našla nekaj časa precej vere, a danes se je splošno domnevalo, da se bodo vršila še nadalje pogajanja med angleško vlado in irskimi republikanci.

GRD UMOR.

Nekega Karner Zarembo, starega sedem in šestdeset let, mlekarnja na posestvu Ambrose Carke v Westbury, L. I., so našli umorjenega v mlekarni. Preiskava od strani policije ni mogla razkriti nobenega sledu o morilecu ali motivu umora.

Truplo umorjenega sta našla v četrtki zvečer sin Zarembe Aleksander ter žena slednjega. Mož je imel sedem globokih udarcev, enega na tilniku, pet na vratu in enega na prsih in vsi ti udarci so bili očitno prizadeti s sekirjo, katero so našli poleg trupla umorjenega. Moral je biti mrtev dve ali tri ure.

V roki mrtvega moža se je nahajala krtača kot se jih rabi za čiščenje posod za mleko. Mož je bil očitno udarjen od zadaj, ko je stal, obrnjen proč od vrat ter čisti posodo.

Po kratkem zaslišanju sina in sinahe umorjenega moža ter drugih uslužbencev na posestvu ni mogla najti policija nobenega ključa k umoru. V kolikor je bilo mogoče izvedeti ni imel stari mož nobenih sovražnikov.

KABINET JE PROTI SUHIM POSTAVAM

Tudi predsednik je proti. — Razne temeljite izpremembe bodo priporočene kongresu.

Washington, D. C., 12. avgusta. Danes se je predsednik začel s svojim kabinetom bavil s prohibicijo in težkocami, ki so v zvezi z njo. Kabinet je dobil zadnji čas neizmerno število predstov, ki obsojajo osemnajsti amandment in njegove posledice.

Kabinetni člani so sklenili, da je treba postaviti temeljito izpremembi ter bodo tozadavne izpremembe v najkrajšem času priporočili kongresu.

Na vrsto je prišlo vprašanje, kaj naj se zgodi z zaplenjeno pištolo, katerega reprezentativno vrednost številnih milijonov dolarjev.

Predsednik Harding bo skušal selaviti program, potem katerega bodo odpravljene vse nepostavnosti in nedoslednosti.

Ogorčenje proti prohibiciji je postalo splošno ter vseobsegajoče. Treba ga je torej vpoštevati.

LONDONSKI TISKARJI PROTI ZNIZANJU PLAČ.

London, Anglija, 11. avgusta. — Londonski tiskarji so danes kot en mož glasovali proti sprejemu predlaganega skrčenja plač za deset šilingov na teden.

AMERIKANKA UMRLA NA PARNIKU.

Plymouth, Anglija, 12. avgusta. Mrs. Hirshfield, iz New Milford, je umrla nenadno na parniku George Washington, ki je prišel večeraj ponoči semkaj.

Potni listi.

Po najnovejši odredbi belgrajske vlade dobijo Jugoslovani potne liste samo tedaj, ako prinesejo s seboj kako listino iz starega kraja, da je razvidno, od kod je doma. Take listine so: Stari potni list, delavska ali vojaška knjižica, krstni list in domovnica.

Navadno pismo ne zadostuje več.

Kdor today nima nobene take listine, pa želi potovati v stari kraj, naj piše županstvu ene občine, v katero je pristojen, po domovnico, potem bo šele mogel dobiti jugoslovanski potni list.

Nikdo naj tedaj ne pride v New York v namenu, da bi potoval v stari kraj, ako nima kake gori omenjene listine.

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

Se potom naše banke izvršujejo po niski ceni, zanesljivo in hitro. Večera so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:			
Raspokliza na zadnje pošte in isplačuje "Kr. poštni čekovalni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.			
300 kron	\$2.10	1,000 kron	\$ 6.60
400 kron	\$2.80	5,000 kron	\$33.00
500 kron	\$3.50	10,000 kron	\$65.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Raspokliza na zadnje pošte in isplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 2.80	500 lir	\$24.00
100 lir	\$ 5.20	1000 lir	\$48.00
300 lir	\$15.00		

NEMŠKA AVSTRIJA:

Raspokliza na zadnje pošte in isplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nemško-avst. kron..	\$ 2.20
5,000 nemško-avst. kron..	\$ 9.50
10,000 nemško-avst. kron..	\$18.00
50,000 nemško-avst. kron..	\$87.50

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepriznako; is tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene. Vnaprej ni računamo po ceni istega dne ko nam pošlani denar dospo v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo sajedenje izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike ko rasti za ona, ki se je ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je podati najhitrej po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt Street, New York

"GLAS NARODA"

NEWSPAPER PUBLISHED BY
FRANK BARKER, President. LOUIS BENEDICT, Treasurer.
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
10 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izlazi vsaki dan izvanjski modeli in praznikov.
Na celo leto volja biti na Ameriki 30.00 \$ Za New York za celo leto 37.50
Na pol leta 15.00 \$ Za inkompetno za celo leto 30.00
Na četiri leta 50.00 \$ Za pol leta 12.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Printed every day except Sunday and Holiday.
Subscription yearly \$1.00

Advertisements on agreement
Special rates for advertising in this paper. Denar naj se blagoviti po-
stavlja po Money Order, Pri spremembi kralja naročnikov prosimo, da se nam
tudi pošljejo izdatnice, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
10 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 3575

TRADES UNION COUNCIL
NEW YORK CITY

FARMSKI DELAVCI.

Tekom vojne je bilo izdanih več jako značilnih postav, ki so bile naperene proti anarhistom in drugim radikalcem, kljub temu, da je bilo število teh radikalcev le malenkostno ter da skoraj nikjer ni bilo opaziti anarhističnega delovanja.

Če si človek stvar od vseh strani ogleda, pride do zaključka, da te postavbe niso bile izdane toliko zastran radikalev kot pa delavcev v splošnem.

Farmerji na zapadu se v polni meri poslužujejo take postavbe, hoteč žnjo preprečiti organiziranje farmskih delavcev.

Dobri farmerji onih držav, posebno pa Južne Dakote, čisto nič ne skrivajo svojih namenov.

Postava proti kriminalnemu sindikalizmu ni nastala v Južni Dakoti — kakor po drugih ameriških državah — v zmede vojne histerije.

Tam niso bili obesili na drog "patriotizma" ter va-
bili žujim k sebi nerazsodne.

V Južni Dakoti so sprejeli to postavbo šele po vojni. Poglavitni namen zakonodajalcev je bil preprečiti vsak poskus za organizacijo farmskih delavcev. Nič se ne sme zoperstavljati neomejenemu izrabljanju.

Določbe dotične postavbe se dajo raztegovati kot gumij in vsakega agitatorja je lahko vjeti v njene mreže.

Proti tej postavi se pregreši vsak delavec, ki nago-
varja svojega prijatelja ali tovariša, da bi se organiziral. Sedaj se nahajajo v ječi trije delavci, ker so pre-
kršili to postavbo.

Dva sta bila aretirana v Sioux Falls, kjer sta aran-
žirala zborovanje, katerega se je vdeležilo petindvajset delavcev. Tretjega so aretirali zastran istega "zločina" v Aberdeen. Vsak teh treh je pod varščino \$2,500.

Ker ubogim delavcem ni bilo mogoče postaviti te varščine, bo omenjena trojica morala čakati v ječi sod-
nikove razsodbe.

Pa naj se glasi ta razsodba takoolitako — za časa
žetve in mlatve se tamošnjim farmerjem ni bati no-
benih hujšakcev.

Ko bodo pridelki pospravljeni, pa-hujškači ne bodo
več nevarni.

Vladajoči razred meče farmske delavce v ječo —
češ, da pridigujejo nasilje.

Vladajoči razred se pa poslužuje nasilja, najbrutal-
nejšega nasilja, da zamore izkoriščati miroljubne farm-
ske delavce.

Clevelandske novice.

Ponesreči se je ustrelil v soboto, 6. avg. popoldne v bližini Painesville na lovu Josip Noe, Čeh po rodu. Umril je v nedolgi ponoci. Zapuščena dva otroka in žena, ki je Slovenka in se je pred poroko pi-
sala Frances Lenarčić. Pogreb se je vršil 10. avg.

Umril je po daljšem bolehanju na sušici Louis Travnik, star 36 let, doma z Dolenskega. V stari domovini zapuščena več sorodnikov in dve sestrji. Bil je član društva "Žužemberk" in "Maceabees". Pogreb se je vršil 11. avg. dopol-
dne iz hiše žalosti na Carrington Ave. v West Parku.

Mr. Viktor Lisjak je pred krat-
kim izdal kompozicijo "Miramar-
ska kaprica", katero prodajajo vse večje muzikalne trgovine v Clevelandu s precejšnjim uspe-
hom. Mr. Lisjak je dobil tudi pri-
znanja pisma od dveh muzikal-
nih tveč, in sicer od Willis Music Co. iz Cincinnati, Ohio, in pa od P. W. O. Theo Presser Co. iz Phi-
ladelphije, Pa.

Samomori je izvršil 8. avg. zju-
traj v svoji sobi bivši poljski čast-
nik Walter Monajski, ki je pred
tristimi meseci s pomočjo svojih
staršev, ki živijo v Clevelandu, pri-
šel semkaj, toda ni mogel najti ni-
kjer dela. To in pa dejstvo, da ni
mogel povrniti starih denarja, ki
so mu ga posodili, da je pogno-
lo v smrt. Nasilje so ga v njegovi
sobi oblečenega v častniško uni-
formo ter s prestreljenim srcom
žalostno usodil.

Ustavna borba v Srbiji in nova ustava.

Dr. K. Bohačevski v "Slovencu".

Ustava jugoslovanske države je bila pod komando Nikole Pašića
potom mehaničnega glasovanja su-
čajne večine sprejeta.

Srbija je od leta 1807 do 1912
imela nič manj in nič več kot 12
ustav. V burrih časih Karagorje-
vega upora, ko so živeli ljudje
skoro neprestano s puško v roki
so sledile druga za drugo tri usta-
ve: 8. avgusta 1807 pod imenom
"Osnovaniya praviteljstva serb-
skago"; 14. decembra 1808 in 8.
do 11. januarja 1811 leta. Prvo je
sestavil Rodofinikin, drugo Mla-
den Milovanović, tretjo Jugović.

V onih časih sta si stali naspro-
ti v ljuti borbi dve politični ideji.
Prva je bila ideja širokih političnih
svobod, ki so temeljile na samou-
pravi poedinih krajev, druga pa
je bila ideja centralne osebne up-
rave po starih balkanskih tradici-
jah in po zgledu vzhodno - rimske-
ga in turškega cesarstva, ki je bi-
la v navadi v stari srbski državi.
Končno je vsled zunanjih razmer-
mlade države in radi avtoritete
vojvode Karadjordjevića prevladala
centralna in osebna oblast kne-
zov v ustavi od leta 1811. Ta poli-
tika je v letu 1813 privedla Srbijo
v propast.

Ko se je leta 1815 pojavil na po-
zorišču srbske zgodovine knez —
Miloš, da popravi nesrečo iz leta
1813., je nadljudje politiko samo-
državne centralne oblasti. Dasi-
ravno se je ta oblast pretvorila v
samovoljno in zlorabo, vendar so
pametnejši ljudje molčali radi zu-
nanjih sovražnikov srbskega nara-
da.

Carigradski sultani so s svojimi
latišeriji iz leta 1830 in 1833 ude-
ležili temelje notranji ureditvi Sr-
bije. Po uporu začetkom leta 1835
je Dimitrija Davidović sestavil us-
tavo, ki je vsaj približno izražala
duh svobodnega gibanja v Evro-
pi. Knez Miloš je bil radi svoje av-
tokratske ideologije nasprotnik te
ustave, vendar se je samo vsled
dane besede ravnal po njej. Ven-
dar je on komaj dočkal leto 1838
ko je to svobodnodelno ustavo iz-
podrinila turška ustava, ki je zag-
otila njegovo samodržavno oblast.
Ta iz Carigrada diktirana ustava
je ostala v veljavi do 14. septem-
bra 1860. Obrenoviči so svoj od-
hod iz Srbije leta 1839, 1842 nar-
več pripisovali vplivu te turške
ustave. Tako so nastali ustavni
zakoni kneza Mihajla iz leta 1861;
1869; ustava kralja Milana iz l.
1888; ustava od 9. maja 1894; us-
tava kralja Aleksandra od 6. ap-
rila 1901 in ustava od 5. junija
1903 po tragični noči 29. maja
istega leta.

Stojan Novaković, eden najvpliv-
nejših srbskih državnikov, ki je
najaktivneje sodeloval v ustavni
borbi Srbije, pravi v svojih memo-
arih na nekem mestu: — Pri nas
se politika — tako notranja kot
zunanja — navadno vodi z veliki-
mi besedami in v imenu še večjih
načel, ki so ravnodno brez vsake
stvarne podlage. Iz tega načina in
iz teh vzrokov izhajajo brezštevil-
ne zmešnjave in nesporazumljenja.
Stvarne analize in redukcije šte-
vilke je malokdo navajen. Vendar
se politika končno določa le po o-
nem, kar se v njej v sercni in —
stvarno nahaja.

In v resnici so v ustavni borbi
Srbije igrane vloge dinastične in-
trige. To se je predvsem dogajalo
za vladanja kralja Milana in Alek-
sandra. Politične stranke so bile
samo male igrarke v rokah dina-
stije. Zanimivo je, da so pri tem
imale velik vpliv dve ženski osebi
kraljice Natalija in Draža Mašin.
V zimi leta 1902 — 1903 za časa
ministra Cincar - Markovića je
Aleks. pod vplivom Druge stvo-
ril državni prevrat s tem, da je
razveljavil državno ustavo iz l.
ta 1901 in oživil svoj svoje samo-

diti po lastni želji železniške družbe,
da za to morajo imeti posebno do-
voljenje. In tako se dela vsako
leto. Na stotine železniških voz-
raznih poljskih pridelkov vzame
konec na železniškem tiru, med-
tem ko morajo delavske družine
plačevati za živež, ki pride na trg,
pretirano visoke cene, in če ni de-
narja, še celo trpeti primanjka-
noje.

Peter Zgaga

Te dni sem čital naslednjo o-
krožnico: Ker je naše podporno
društvo v velikih denarnih zadre-
gah, ker je naša blagajna skoraj
čisto prazna, prosimo tem potom
člane, naj daruje vsak kako malen-
kost, da nam bo mogoče nabaviti
si novo društveno zastavo.

Kakšen razloček je med nanos-
niki in naočniki?

Zakon še ne stane toliko, toda
managment je salamensko drag.

O seiken in si bai dhi dons erli lait
hnat so praudi ni heild
at dhi tuailait last glimmin
hussis brod strais avl
braut stars dhu dhi perilos fait —
Or dhi remparts ni
uact uere so gallonthi strimmin.

And dhi Rokets red gler dhi
bombs burstin in er
ghev pruf dhu dhi nait
dhat aur fleg uos stil
dher — O so doss dhet star
spenglie iet
uenuf or dhi lend of dhi fri and dhi
hom of dhi breuf.

Postoj, dragi čitatelj in jezi se
name. To namreč ni indijanska
uspavanka in tudi ne eulufski
oenaš. To je ameriška himna kot si
jo je dal prepisati pokojni ne
smrti Caruso. Javna tajnost je
bila namreč, da je Caruso angli-
ščino le lomil, čitati je pa sploh ni
zmal.

Za to, katero mi poroča prijatelj
iz Čikage, ne garantiram, utegne
pa vseeno biti resnična.

Te dni je bil Skaza s svojima
dvema tovarišema na neki farmi
na počitnicah. Prosti in svobodni
se bili kot biki na gnujni, kar se
jim tudi spodobi po dolgem truda-
polnem delu.

Naenkrat jim pravi farmer, da
se je v njegov skedenj zalezal di-
hur katerega ni mogoče pregnati.
— Če ga vi ne morete, ga omo-
pa mi — so odvrnili gospodje, va-
jeni preganjati hudiča.

Stopi torej prvi v skedenj. Po
preteklu nekaj sekund se pa vrne,
kajti groznega dihurjevega smra-
da ni mogel prenašati.

Za njim gre drugi v skedenj, pa
se istotako vrne, tišeč se za nos.
Slednji pa poskusi srečo Skaza.
Iz skedenja ga ni eno minuto, dve
minute, tri minute. Navzoči ne-
strpno pričakujejo.

Naenkrat nekaj zašumi, skozi
vrata plane dihur in se ves besen
izgubi v gošči.

Živalica namreč ni mogla prena-
šati Skazovega smrada.

Ko so vprašali newyorškega
Pejerja, kje sta njegovi dve se-
stri, je odvrnil: — Prva ima La-
ha, druga pa Vaha.

Dandanašnji je na svetu veliko
žensk, ki samo takrat zarde, ko
si z rdečo barvo namažejo lica.

Nekatere živali imajo navado po-
jesti svoje mladiče. Prvo mesto
mesto med njimi zavzema svinja.

Neki farmer na zapadu je imel tako
žival. Če niso dobro pazili, je vse
pajške pojedla.

Ko se je nekoč bližal usodopolni
trenutek, je bilo na polju vse-
polno opravka, in farmerju ni ka-
zalo drugega kot postaviti svojega
dvanajstletnega sinčka v svinjak
na stražo.

Pozno zvečer se vrnejo delavci
s polja domov.

— No, kako je bilo? — vpraša
očer sinčka.

— Potop pa ne bo dosti mladi-
čev — se je glasil odgovor.

— Zakaj ne?

— Samo enega bomo imeli. Ka-
kor hitro pride na svet, ga svinja
požre, potem pride zopet na svet
in ga zopet požre — in tako ga je
sedaj že osemkrat požrla.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

T. Oblak, Box 276, Treadwell,
Alaska. — V listnici uredništva
vam ne smemo povedati, koliko
vode je treba na funt brinjevij
jagod in koliko časa morajo biti
namočene. Mogoče vam bo to spo-
ročil kak rojak.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni uredniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 135th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS PAJANT, Box 146, Pearl Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROCKICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVFRN, 624 E. 2nd Ave.,
W. Duluth, Minn.

Vrhovni uredniki:
Dr. JOE. V. GRAHNE, 645 E. Ohio St., N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MAX KERŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
MOHAR MILADIC, 2008 E. Lawdard Ave., Chicago, Ill.
FRANK ŠKEBEČ, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Parolni odbor:
LEONARD SLAPODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICE, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Uredniški odbor:
VALENTIN PIRC, 819 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENO, 639 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELACC, 708 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "GLAS NARODA".

Vse stvari, tiskajoče se uradnih sedev kakor tudi denarne polnja-
tvo naj se pošilja na glavno tajnika. Vse pribitke naj se pošilja
na predsednika poročnega odbora. Poročje za soredjem novih članov in
bolnišnica spričevna naj se pošilja na vrhovnega urednika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem
na obličen pristop. Eder želj postati član te organizacije, naj se uglaš-
tajuju ožnjega družstva J. S. K. Za ustanovitve novih društev
se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3
člani ali članicami.

Kuriva brez dima.

Škoda, katero povzroča dim v
velikih mestih, je skoro neprera-
čunljiva. Solnčna svetloba je več
ali manj zateunjena, vsled česar
je treba veliko več umetne luči.
Posledica so poškodovana in ome-
snažena, tako da jih je treba bi-
trejše obnovljati ter bolj pogosto
prebarvati. Dim škoduje tudi o-
bleki in vsakemu drugemu blagu.
Končno, in kar je mogoče naj-
večje važnosti, je dim škodljiv tu-
di človeškemu bitjem. Škoda, katero
povzroča dim v pljučih, nosu
ustih, očeh ter na koži so resne.
Odgovor na vprašanje, kako iz-
nebiti se dima, se glasi, da je tre-
ba kuriti s kurivom, ki ne proiz-
vaja nobenega dima, kot naprimer
antracitni ali trdi premog ali pa si
naučiti, kako je mogoče poslužiti
se navadnega kuriva, ne da bi pro-
izvajal dim.

Takozvani "koks" je kurivo
ki ne proizvaja nobenega dima.
Koks pa le težko gori ter ga je tež-
ko ohraniti gorečega, če ni človek
neprestano pri peči. Predlagalo se
je vsled tega, naj se proizvede po-
seben koks s tem, da se segreje pre-
mog ne tako močno kot pri pro-
izvajanju navadnega koka, tem-
več le toliko, da se izžene vse tva-
rine, ki proizvajajo dim. Ta pro-
ces je znan kot karbonizacija pri
nizki temperaturi. Karbonizacija
pri nizki temperaturi proizvede
kurivo, ki ne proizvaja nobenega
dima. Ta produkt izgleda približ-
no tako kot koks, a je mehkejši
ter gori tako lahko, da ga je po-
gosto mogoče uneti s kosom pa-
pirja. Ko je enkrat prižgan, gori
enakomerno in stalno.

Če poreba, je mogoče ta polo-
vični koks, katerega se je dobilo
potom karbonizacije pri nizki tem-
peraturi, zdobiti ter ga nato stis-
niti v majhne kompaktnke kose, ki
so znani kot briketi. Ti kosi so go-
stejši kot polovični koks ter iz-
gledajo kot navadni trdi ali antra-
citi premog.

Znano je, da trpe velika ame-
riška industrijska mesta vsled di-
ma, ki prihaja iz dimnikov tova-
ren, livaren in peči in da je po-
gled na tako industrijsko mesto
pokrito s sajami, vse preje kot
mučen ali prijeten. Če bi se vsled
tega uvedlo kurivo, splošno uved-
lo, ki ne proizvaja nobenega dima
ali vsaj tako malo dima kot mo-
goče, bi se tudi zunanost velikih
industrijskih krajev tako v Ame-
riki kot po celem svetu izdatno
izpremenila.

Znana stvar je, da trpe številni
ljudje, živeči v mestih, kjer je vse
polno dima in saj, pogosto na na-
dlni, ki je posledica tega, da pri-
dejo majhni kosi trdne tvarine v
sapnik in pozneje v pljuča, kjer
zamaše tenke cevi ter onemogoči-
je pravilno gibanje. Odprava di-
ma bi vsled tega tudi izboljšala

Gornješlesko vprašanje.

Iz Pariza poročajo, da je dospel
tjaka vodja poljskih vstašev —
Korfanty, ki ostane nekaj dni v
Parizu. Zastopnik časopisja je
Korfanty izjavil, da je položaj v
Gornji Sleziји jako kritičen in da
ni pričakuje, da bi se rešil mir-
nim putem. Sklep vrhovnega sve-
ta ne vpoštevati niti ena tati druga
stran, ker so ti sklepi nejasni in
dokazujejo, da se vrhovni svet
neče zameriti niti Nemcem niti
Poljakom.

Rešitev gornješleskega vpra-
šanja bi bila mogoča samo tako,
da se to vprašanje reši z ozirom
na rezultate prebiscite. Korfanty
je tudi izjavil, da je prepričan,
da se bodo nemški veliki indus-
trijalci v krajih, ki bi eventualno
pripadli Poljski, popolnoma lahko
in radi prilagodili novemu polo-
žaju, ker to zahtevajo njih lastni in-
teresi. V slučaj pa, da antanta ne
more garantirati uvaževanja in iz-
vrševanja svojih sklepov, bo postal
položaj skrajno kritičen in Gorn-
nja Sleziја bo postala v severoiz-
točni Evropi to, kar je bil Balkan
v jugovzhodni Evropi namreč več-
na nevarnost za svetovni mir.

Francoska javnost je sprejela
Korfantija precej hladno. List
"Journal des Debats" zahteva,
da naj francoska vlada izkoristi
navzočnost Korfantija v Parizu
ter mu jasno in odločno pove, da
naj opusti svojo dosedanj takti-
ko in prepusti rešitev zaveznikom.
V istem smislu piše tudi "Temps".
Tudi ostali francoski časopisi po-
ročajo o prihodu Korfantija jako
kratko in hladno, kar dokazuje
da francoska javnost ne simpati-
zira s sedanjo poljsko politiko.

zdravstveno stanje prebivalcev ve-
likih industrijskih krajev.

Le netri, voda je izborna!

Ni potreba pojasnjevati, da je
plavanje za vsakega dobro in
zdravo. Plavanje je smatrati za
vežbo, ki vas očisti, oživi in na-
pravi udobnim. Če je naše telo
zdravo, je naš razum veliko bolj
dovzeten za čistočo. Telo je pa
treba tudi nazotraj izčistiti. Tri-
nerjevo Grenko Vino je zdravilo,
ki izčisti vas želodec in vaša čreva
tr jih ohranja čiste. Oživi vam
ves sistem ter ga spravi v popolno
stanje, da se lahko upira nepre-
bavi, zaprtju, glavobolu, nervoz-
nosti in drugim boleznim, ki so v
zvezi z žlednimi neredi. Če vas
sosedni lekarnar ali prodajalec
zdravil nima Trinerjevega Gren-
kega Vina, vstrajajte pri tem, da
ga bo dobil, kajti za zgoraj naved-
dene svrhe ne morete dobiti bolj
sega izdelka. Mrs. Frank Odett
nam piše iz Susanville, Cal., 28.
junija 1921: "Trinerjevo Grenko
Vino mi znatno pomaga. Imam
dober tek ter se počutim veliko
močnejšo."

Vanderlip o razmerah v Rusiji.

Čeka, vsemogočna tajna policija sovjetskega režima, me je strogo nadzorovala tekom celega meseca mojega bivanja v Moskvi. To je najbolj skrivnostni stroj sile v komunističnem eksperimentu.

Pod carjem je bila Ohrana glavna agentura, ki se je pečala s špijoniranjem napredno mislečih ljudi. Bila je to tajna policijska organizacija, ki je bila zgrajena tekom stoletij moreče zvitosti. Stare Obrane se je ruski narod tako zelo bal, da je govoril o njej le šepetaje.

Stara Ohrana je bila vzrok, da izgubili možiki in ženske. Agenti Obrane bili vsepovsod v hotelih, restavracijah, v trgovinah, vlakih ter sploh povsod, kjer se je gibal narod.

Glasi se je, da zaznamuje celo polet ptice. Tej organizaciji se je pripisovalo neravnost magične sile, ne le od strani preplašenih in praznovernih nižjih slojev, temveč tudi od strani buržuazije in celo plemstva.

Delovanje Obrane predstavlja najbolj črno in krvavo poglavje v zgodovini Romanovčev.

Svet gotovo ni pričakoval, in tudi ni bil pripravljen na to, da se bo slična naprava porodila iz novega režima, katerega se je proglasilo za uničevalca vsega, kar duši misli in akcije prostih mož. Čeka, koje operacije so zelo slične onim stare Obrane, pa je bila vjavljena kot navidezno potreben del radikalnega eksperimenta.

Rojena je bila iz potrebe, da se zdrobi protirevolucijo, ki se je pojavila, ko je Lenin strnoglavil Aleksandra Kerenskija in socialne revolucionarce.

Komunisti so našli, da jim je potrebno orodje terorja.

Njih prvi kamen je bil obrzati se na površju, da si ohranijo priliko preiskusiti na narodu Marxovo teorijo. Sklenili so vsled tega, da je brezobzirno zatiranje neobhodno potrebno. Na ta način je bila oživitvena Čeka, ki se je razširila preko cele sovjetske naprave ter uvedla vladno terorja, katero se da primerjati edinele s francosko revolucijo.

Čeka je posebna organizacija, ki je podrejena le svetu ljudskih komisarijev. Svojevoljno, kot že rečeno, v pričetku revolucije, da iz sledi ter uniči sovražnike nove vladne, se je poslužila divjaških terorističnih metod ter edinele v Moskvi usmrtila koncem leta 1918 in v pričetku leta 1919 nad pet tisoč osumljenih.

V drugi polovici leta 1919 je šlo le približno 500 ljudi v smrt na povelje tajne policije. Ta dejstva mi je dal na razpolago neki prejšnji policijski načelnik v Moskvi, ki je služil pod carjem, ki je ostal nespravljiv napram sedanji vladi, ki pa kljub temu mirno živi v Moskvi.

Iz vsega, kar sem bil v stanu izvedeti, pa bi prejšnji car poslal v Sibirijo vsakega ministra, ki bi ne mogel prekositi tega rekorda.

Načelnik Čeke je neki Deržinski, ki je preživel šestnajst let v samotni ječi v Sibiriji. On je znan po celi Rusiji kot "mož žalosti". On je vrlo izobražen človek, hladen, miren in navidezno nepristranski.

Rekli so mi, da ni še nikdar nobenega obsodil iz osveteželjnosti temveč edinele na temelju rekora da obtoženega. Prišel sem vsled tega do sklepa, da so vsi sovražniki sovjetov izdajaleci naroda in ovira k splošni zopetni uvedbi miru in normalnega življenja.

Deržinski ima polno moč, da odredi celo aretacijo Lenina samega. Lenin je danes zapleten v boj s to izvanredno komisijo. To je tih boj, a vendar zelo realen.

Kot večina skupin človeških bitij ki so si pridobile despotično moč, se tudi Čeka bori in intrigira, da ohrani samo sebe. Lenin pravi, da ni treba v Rusiji nikakega terorizma več. Vsled tega domnevam, da je našel v tem hladnem zastopstvu oviro proti uvedenju liberalnih reform, katere ima v mislih.

Kakšen bo izid boja med Leninom in Frankensteinom, ni lahko

reči, vendar pa domnevam jaz, da bo Lenin triumfiral.

Izza leta 1920 se je odredilo v Rusiji usmrčenja le v izvanrednih slučajih.

V poletju leta 1920 se je razkrijalo resno zaroto proti vladi. Ustanovljena je bila liga, ki se je imenovala "liga narodnega središča". Med voditelji so bili tudi trije prejšnji voditelji Kerenskija.

Ti možje so bili vsi spoznani krivim zarote proti vladi in izdajstva, a vsi so še živi ter so le zaprti v nekem poslopju, katero bi boljše nazvali hišo kot pa jetnišnico.

Socijalna revolucionarna stranka, ponavadi označena s pričetnima črkama S. R., je bila vedno teroristična stranka ter je odgovorna za številne politične umore.

Ob času revolucije ni bila ta stranka deležna nikakih simpatij iz vrst delavstva kajti člani stranke so skušali spojiti socialistične ideje s šovinizmom.

Obljubili so kmetom enakomerno razdelitev zemlje ter hoteli ustvariti izključno poljedelsko državo.

Boljševiki pa skušajo ustvariti državo, v kateri bodo igrali industrijski razredi vodilno ulogo.

Stranka S. R. je skušala razbiti deželo v majhne občine. Boljševiki pa jo skušajo obrzati skupaj, pod nadvlado proletarijata.

V dolgem boju med socialnimi revolucionarji ter boljševiki je igrala Čeka, kot mogočno orodje v rokah boljševikov, veliko vlogo.

V prvi periodi revolucije so skušali boljševiki vse stare oblike vladne, tako da bi onemogočili vsak povratek k monarhiji. Sklenili so uničiti stari vladni stroj, čeprav bi tak korak zelo otežkoval njih prve napore, da vladajo deželi.

Ob istem času pa so vzporedno prejšnji aristokratje, uradniki in duhovniki obupen boj proti novi vladi v upanju, da bo mogoče spraviti deželo nazaj pod stari režim. Vsled tega je postala ta prva doba ona okrutost, prelivanja krvi in uničevanja in šele potem, ko se je čutila boljševiška vlada dosti močnim namreč po porazu Kolčaka, Denikina in Wrangla, je posvetila svojo pozornost restavraciji ekonomskega življenja v Rusiji. Spoznala je namreč, da mora biti to njen glavni cilj.

V tej drugi dobi je tudi prišel konec terorja. Čeka sila vlade se je obrnila proti organizaciji poljedelstva in industrije. Boljševiki so prišli do spoznanja, da je napravilo delo uničevanja katero so smatrali za tako bistveno v prvem navdušenju boja, veliko škodo deželi.

Storili so vse, kar je bil v njih moči, da popravijo te napake. Prišli so do zaključka, da ni mogoče doseči restavracije industrije in poljedelstva brez pomoči od zunaj in vsled tega so skušali stopiti v trgovske in diplomatske odnose s drugimi deželami.

Njih očitni namen je obrniti hrbet terorizmu ter uveljaviti pravno med vsemi razredi. V tem sinčaju bi se človeku zdelo, da je Čeka preživela svojo koristnost.

Ko sem bil v septembru 1920 v Rusiji, na prvem obisku, je bila Čeka še vedno vsemogočna. Človek ni nikdar vedel, kje se nahaja kak njen agent. Vedel je sicer, da ima Čeka povsod svoje špijone, kjer se zbira ljudje, posebno pa v restavracijah, na železniških postajah, v puščicah množicah ter na zborovanjih.

Ob onem času so hodili ljudje še vedno naokrog v strahu pred tem špijonskim sistemom, ki je imel razprostrto svojo mrežo preko cele Rusije, preko celega sveta, kajti Čeka je imela svoje zastopnike v vseh civiliziranih deželah.

Sedaj, ko je državljanske vojne približno konec, pa se peča Čeka v glavnem s razkritjem takih sovražnikov vladne, ki se vmešavajo v razvoj industrije. Vzdržuje pa tudi posebno organizacijo, ki za jeduje tajne agente zunanjih narodov, ki še vedno intrigujejo v Rusiji.

Lenin je sedaj prepričan, da je nevarnost revolucije končana in da je vsled tega Čeka nepotrebna ter da celo grozi razvoj naroda.

NA ODER JE TEŽAVNA POT.

Na oder ni lahko priti, posebno pa v New Yorku ne. Deldice, ki mislijo, da imajo talent za igranje, morajo biti tudi telesno popolnoma dovršene. Posebna komisija izbranih umetnikov si vsako ogleda in vsako premeri, in šele, če se ta komisija ugodno izreče o prošilki, je sprejeta.

To si razlagam kot nadaljnje znamenje napredka in kot nadaljni znak, da se obrača Lenin počasi proti desnici.

Največji strah za življenje Lenina ne prihaja iz domneve, da bo zavratno umorjen od carističnih agentov ali reakcionarjev stare šole, temveč da ga bodo umorili fanatiki leve, skrajni zelotje med njegovimi lastnimi pristaši.

Neki dobro znani profesor na moskovskem vseučilišču, ki je dovršil vseučilišče v Berkeley v Angliji, je razpravljal z menoj o komunizmu in sedanji vladi nekega večera, ko sem bil pri njem na večerji.

On ni bil nikak komunist ter tudi ni simpatiziral z njimi. Predaval pa je na vseučilišču da zasluži vsakdanji kruh zase in za svojo družino.

Njegove besede so bile naslednje: Gospod Vanderlip, mi smo imeli dosti revolucije. Napredek v naši vladi mora biti evolucija in trdno sem prepričan da je Lenin naš edino upanje.

Vsako jutro, kadar se prebudim, se bojim, da bom čul novice o njegovem umoru, kajti absolutno sem prepričan, da bi umor Lenina vrzel našo deželo v grozoto nadaljnje revolucije.

Jaz ne soglašam ter nisem nikdar soglašal z njegovo politiko ali z ono komunistično stranko, vendar pa sem absolutno prepričan, da stoji Lenin na čelu stranke, ki se obrača proti desnici.

Mi trpimo v vsakem oziru vsled nekompetentnih in neuspešnih metod vlade.

Danes zjutraj je moja žena, ki je stara pet in petdeset let, zapustila hišo ob petih zjutraj, da dobi svoj mesto v črti pred skladiščem živil, ki je tri milje od našega stanovanja.

Šele ob desetih je prišla do vrat, kajti bili so ljudje, ki so čakali tam celo noč. Dobil je 36 funtov moke, katero je morala nesti domov na svojem hrbtu. Jaz nisem mogel iti po moko, ker sem moral na vseučilišče, da si ohranim pravico dobiti iz skladišča živila.

Jaz sam sem videl stati na stopni ljudi celo noč v mrazu in dežju v teh krušnih črtah komunističnega eksperimenta.

To je le ena primera strašne neuspešnosti tega čudnega eksperimenta. To bo eksperiment, ki bo po mojem mnenju pridobil za Rusijo gotove duševne kapitale, za katere so se morali drugi narod boriti, krvaveči ter se potiti skozi številne generacije, — namreč hrepenenje po vzgoji in narodni enotnosti.

Rusija gre skozi strašno in bridko preiskušnjo ter pri tem strašno trpi. Narod je oropan skoro vseh malih komfortov in luksurijsnih predmetov, ki delajo življenje sploh vredno življenja.

Konec slavne stare goslinke.

Canoe Place Inn v Good Ground Long Island, katero je uničil požar v torek dne 5. julija, je imela za seboj pestro zgodovino.

Pred dvesto in eno osemdesetimi leti je neka družba mož v Novi Angliji, ki je hotela ustanoviti novo kolonijo, kupila od Indijancev zemljo, ki obsega sedanji iztočni del mesta Southampton. Točka Canoe Place je mogoče prva točka, ki je dobila stalno ime na iztočni strani Long Islanda.

Leta 1735 je nato mesto prodalo nekemu Culverju kos zemlje, na katerem je stal hotel, pod pogojem, da napravi tam gostilno, kjer bodo lahko počivali potniki. Skozi več kot sto in devetdeset let je stala ta gostilna tam ter nudila krepčilo vsem, ki so prišli pod njevo streho.

V dnevih revolucije so počivali tamkaj angleški častniki, ki so koračili s svojimi četami proti Hamptonu, ter popivali in tem so vražnikom dežele je zelo nerad stregel hotelir, major George Herick.

Na vrhu griča, s katerega se odpira pogled na oba zaliva, je videti še sedaj ostanke nasipov ali forta. Duhovnik Samuel Buel iz East Hampton je pisal dne 31. avgusta 1776, da utrjujejo tri kompanije milice Canoe Place, "kjer lahko dvesto mož nasprotuje 2000 "čjakom". Tukaj se je hotel odločni polkovnik Henry Livingstone končno ustaviti po bitki na Long Island in če bi bili vsi njegovi tovariši tako odločni kot je bil on sam, bi ta prostor lahko pomagal druge Termopile.

Šele po revolucijski vojni so se pričeli ljudje zavdati velikega bogastva, katero je nudil Shinnecock zaliv na Long Islandu. V ocnem času je obstajal tam globok zaliv, poln rib in tla so bila pokrita z velikimi in okusnimi "clamsi". Množine rib, katere se je ujelo tam, so skoro neverjetne. Ribe se je rabila za pogojevanje, in bogate žetve, katere se je dobilo na ta način, so položile temelj za prosperiteto Southamptona.

Hotel je bil takrat lastnina Izraela Conklinga in vedno je bil poln ribičev, ki so tam počivali po tlapolnem delu.

Canoe Place je bil tudi pozorišče delovanja Pavla Cuffee, indijanskega duhovnika. V pričetku osemnajstega stoletja so imeli Indijanci naselbino na zapadni obali zaliva in in cerkev, katero je postavil Cuffee, stoji še danes ter še vedno služi prvotnemu namenu Cuffee je bil zadnji domači duhovnik Indijancev na Long Islandu.

WSS WSS WSS WSS WSS

Čudaki jutrove dežele.

Med številne eksotične indijske kneze, ki stalno posejajo angleške prestolice, da se do mile volje zabavajo, dobro hranijo in vozijo po ulicah v dvornih avtomobilih, spada tudi Emir Katsinski. To je suveren, ki se ga je kultura še jako malo prijetla. Emir je lep človek s črno brado in turbanom, okrašenim z vsakovrstnimi dragulji, ki pričajo o njegovem bogastvu. Spremljata ga dve njegovi ženi, ki ju še ni videlo nobeno evropejsko oko. Zaviti sta v gosto kopreno in nekdo iz knezove okolice je zašepnil, da je ena stara 14, druga pa 15 let. Knezi, ki nista niti najmanj ljubosumni, se izgrata kakor otroci in se silno dolgočasita v Londonu, ker ne smeta iz hotela, v katerem ložira knez. Niti po hotelskem vrtu se ne smeta izprehajati. Kdo naj se potem čudi, ako ubožici samo plakata in zdihujeta in jih nikdo ne more utešiti. One hrepenita po svoji tropski domovini in se čutita nesrečni v hladnem, tujem mestu, ki ga nista še niti videli.

Emir sam se tudi čisto nič ne briga za svoji mladi žen. On gre cel dan po poslih in ko so ga kmalu po prihodu vprašali, kaj mu v angleški prestolici najbolj ugađa, je odgovoril, da številni vozovi, ki sami črve po ulicah. Njegova Visokost torej še ni poznala avtomobilov, kar je tembolj čudno. Ker imajo že vsi indijski knezi svoje avtomobile in jih znajo celo sami voziti. Ako se emiru pri povratku v hotel javi, da sta njegovi ženi zopet jokali, ju strogo pokorata, kakor neposlušna deca. Odneha šele, ko mu obljubita, da ne bosta več jokali, ako ju pusti sam. Potem postane zopet nežen, jima da bonbončkov in drugih slaščic in obljubi, da ju kmalu popelje nazaj v domovino.

Angleški kralj Juri je sprejel tega čudaka v posebni avdienci in ga naprosil, naj mu pove kaj o svoji daljni domovini. Izgleda, da je emir velik avtokrat, ker govori o svojih podanikih jako prezirljivo, kakor da bi bile to molzne krave, ki ga morajo oskrbovati z mlekom. Že na obrazu se mu vidi, kako srečen je, da se sme muditi v Evropi. Cel dan je dobre volje, čeprav mu je naša evropska obleka tako neprijetna. Izgleda, da je nedavno pri neki predstavi v gledališču takoj rešil fraka. Publikacija je to opazila in se silno zabavala. Njegova Visokost ni zapazila, da so igralci naenkrat prekinili igro in pokajoč od smeha gledali v njegovo ložo. Šele, ko ga je njegov angleški spremljevalec vljudno opozoril, da v angleških gledališčih ni navada sleči obleko, je dobri emir uvidel, da je napravil pogreško, in se naglo zopet oblekel v frak.

Vsekakor je pri ne iz nepoznane zemlje zvečer, ko se je vrnil domov, pripovedoval svojima mladima ženskama, kako čudni so Angleži, da ne dovolijo sleči suknje, ako se človek še tako poti od vročine. Ženki sta bili nasprotno nad vse začudenji, da se Angleži ne pokravajo željam kneza.

Priprave za emirov odhod so že v polnem teku. Njegovi ženi bo obkroževalo več slug, da bi ju videl noben Evropejec, kako se vzpnete na avto. Parnik povede končno vse tri čudake v domovino, da se tamkaj oddanejo od napornega in čudnega potovanja. Ubožici se bosta umirili v toplem haremu in čakali kneza, da pride k njima na kavo in cigareto in da ju pozabava in uteši. Tako dan za dnem. Preganjajoč čas bosta čakali in dočakali starost in konec življenja, ne da bi kljub silnemu bogastvu svojega moža videli svet in ga spoznali.

Krne napade

je dobila na Stolnem trgu v Mariboru 25letna Marija Pleh in se zgrudila nezavestna na tla. Bila je odpeljana v bolnišnico.

Razpust kočevskega društva.

Deželna vlada za lovenijo je društvo "Deutsches Studentenheim Gottschee" iz državnih interesov razpustila.

V tem trenutku.

V tem trenutku — sedim jaz, sam, pojeleone, neznan mnogim milijonom, na tej točki sveta, neznatnejši od najmanjše točke na zemljevidu. Noč je in so svetilke m sprejema v svoj ozki okrogli ris — zabrni urad v stolpu polnoči. Nad velikim delom zemeljske obletini jednak udarec. Nad vasjo bi je ura po majhnem zvoncec, nad ugalskih kmečkimi hišami, in svetločaka mačica šine čez cesto. Zoroče žito šumi v toplo zvezdno noč. Od šenkavža brni bas velikega zvona. V Ljubljani se lesketajo zadnje luči gostilniških oken in v letu prazne, z dimom nasičene dvorane sedi strežaj in dremlje...

— šeststi pehorská šuma, v enolniti temno gnoti. Kjer je šuma najbolj temna, raste bilka pod vejami skritega grma. Na pespot pada pri ovinku lisa blede svetlobe. Ob njej leži odlomljena vejica... — trepeta v ozki ulici žolti plamen svetilke in njeno steklo zvenči v burji... — gresta dva po se obljudenih Terazijah, in eden pravi drugemu: Bila je juče... — leži kos raztrganega gledališkega lista v cestnem jarku na Savski cesti zagrebški... — Navija ministrski predsednik svojo uro n se spomni, da utegnejo laški delegati v zadevi baroške luke zahtevati da bi se... — pade z vrha Triglava droben kamenček in se kota preko "Zelenega snega" do roba stene... — sanja v tretjem nadstropju neke hiše v Londonu deček, da se priklanja vsa drevesa in govore: — "Kralj prihaja, kralj prihaja!"... — se zasveti od tržaškega svetilnika svetel pas po gladini. Na ograjo palube naslonjeni mornar gleda proti svetlobi. Na obali pod Devinom pada pena z brazde valovja v pogon. Nad Nanosom sije veliki voz... — drži usmiljenka vročo roko umirajočega. Vsa soba diši po karbolovi kislini... — vzplameni solnce nad daljnim morjem, ki se ni videlo ja dra... — leži kača pod praprotjo v zeleni noči brazilske prašume... — visi za kulisami zapuščenega ogra zaprašena fotografija že zdav-

ADVERTISEMENTS.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Na tisoče žena,

ki so slabe, nervozne, izdelane in trpe vsled neregularne periode, dobe od pomoči, ko vzamejo

SEVERA'S REGULATOR

(Siverjev Regulator). Ta regulator goji moč, premaguje bolečine in regira ženske funkcije. Zadoščeno je dajal skozi štirideset let.

Cena \$1.25.

Dobite ga pri svojem lekarju.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

naj pozabljenega umetnika....

— zvižga veter skozi brezov gozd ob širni ruski stepi, na obzorju se pa prikažejo za hip luči olopnega vlaka, ki vozi v Moskvu....

— spreleti senca oblaka, nad strehami v San Francisco. Neopazeno ugasne zadnji solnčni žarek v pisarnah neumornih delavcev... — zazvončlja zvonec na vratih kamele, za vročimi belimi griči puščave Gobi....

— izgine noga dirjajočega kučija okrog ogla bobneče ulice v Hongkongu....

— zadoni prvi korak novorojenčka. V istem trenutku mirno šumlja mrzli studenec, iz katerega bo novorojenček nekoč pil kale smrtne boleznii....

— se pojavi v nekih možganih misel, sposobna da sproži prevrat pol sveta; v trezorju banke leži zlatnik, ki bo uničil to misel in jej vzel moč....

— pade za palmovm gozdom v Afriki šumeč meteor in zbudi ptice iz nemirnega spanja....

— se ozira oko z zvezde "Rimske ceste" navzgor k naši zemlji....

V tem trenutku, ko premišljam vse to, je ta trenutek prošel in ugasnil. Ko sem premišljal, je od prvega stavka do tega le prošel, se narodil in umrl svet dogodkov doživljajev, istin, laži. Zopet se zgiblje ura k udarcu, nov svet zažoni in preide v vsemir. Noč je in svetilka me sprejema v svoj ozki okrogli ris, kakor varh....

ADVERTISEMENTS.

ZASTAVE

VICTOR NAVINŠEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

Regalije in vse društvene potrebitina. Garantirano dele in bla go. Izdeluje po smernih cenah vaš rojak

PRISRČEN smeh je najboljše zdravilo sveta.

Če ste otožni, zamišljeni — se prav na široko zasmajte — pa boste takoj ozdravljeni.

Knjiga Peter Zgaga vam povzroči smeh, kadarkoli pogledate vanjo.

Ena knjižica za 50 centov vam bo trajala za vedno.

Izrežite ta kupon pridržite petdeset centov v znakmah ter ga pošljite:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York.

Cenjeni: Za priloženih petdeset centov v znakmah mi pošljite knjigo "Peter Zgaga."

Ime

Naslov

Država

SKRIVNOST ORCIVALA.

DETEKTIVSKI ROMAN.

Francoski spisatelj Emile Gaboriau. — Za G. N. priredil G. P.

62

(Nadalje vanje.)

Štiriindvajseto poglavje.

V zvoniku cerkve svetega Evstahija je udarila ura ravno deset, ko je došel gospod Planta v Rue Montmartre ter stopil v hišo številko, katero mu je dal gospod Lekok.

— Gospod Lekok? — je rekel neki stari ženski, ki je ravno dajala zajutrek trem velikim mačkam, ki so mijavkale krog nje. Ženska se je ozrla vanj s presenečenim in sumljivim izrazom. Gospod Planta, ki se je skrilno oblekel, je bolj izgledal kot kak fin star kavalir kot pa navaden odvetnik z deželice. Čeprav je dobival detektivske višnje obiske, se je vendar le redkokdaj zgodilo, da je prišel k njemu kak boljši človek.

— Stanovanje gospoda Lekoka. — je odvrnila stara ženska, — se nahaja v tretjem nadstropju. . . .

Gospod Planta je odšel počasi po ozkih, slabo razsvetljenih stopnicah, kjer so temni koti izgledali naravnost nevarno. Razmišljal je o čudnem koraku, katerega je ravno hotel storiti. Prišel je na neko misel, a ni vedel, če je praktična in izvedljiva in na vsak način je potreboval nasveta in pomoči detektiva. Prisiljen je bil razkriti mu svoje najbolj tajne misli, kot pri izpovedi. Njegovo srce je vsled tega burno utripalo. Vrata v tretjem nadstropju niso bila taka kot druga vrata. Bila so iz gladkega hrasta, debela ter ojačena z železnimi drogji. Izgledala so kot vrata jetnišnice. Potem ko je pregledal vrata ter se obojavil kot zaljubljeni madič, ki stoji pred vratmi svoje izvoljenke, je pozvonil. Čuti je bilo neki šum in skozi majhno odprtino v vratih je zagledal kosmato lice neke starke.

— Kaj hočete? — je vprašala ženska z globokim glasom.

— Gospod Lekok?

— Kaj hočete od njega?

— Dolen sem se z njim za danes zjutraj.

— Vaše ime in posel?

— Gospod Planta, mirovni sodnik v Oreivau.

— Dobro, čakajte.

Odprtina v vratih je izginila in stari mož je čakal.

— Za vrata, — je mrmral, — Vsakdo ne more priti sem noter.

Komaj je izrekel to v svojih mislih ko so se vrata skripale od prla. Vstopil je in stara babnica ga je povedla v veliko sobo, ki je izgledala napol kot delavnica, napol kot toaletna soba in koje okna so se odpirala na dvorišče.

— Sedite, — je rekla služabnica, — Gospod Lekok bo takoj tukaj. Ravno daje povelja enemu njegovih ljudi.

Planta pa ni sedel na stol. Mesto tega je prišel pregledovati čudno sobo, v kateri se je nahajal. Po celi strani enega zidu so visele najbolj različne obleke, lasulje in čevlji najbolj različne vrste so ležali na tleh. Toaletna mizica, pokrita s pomadami, barvami in esencami, stala med kaminom in oknom. Na drugi strani sobe je bila omara, polna znanstvenih knjig.

Komaj je završil svojo inspekcijo sobe, ko ga je neki šum za hrbtom napotil, da se je obrnil. Pred seboj je videl moža svoje lastne starosti, nekoliko plešaste, ga ter z zlatom obrobljenimi očali.

Gospod Planta se je priklonil ter rekel:

— Čakam tukaj na gospoda Lekoka. . . .

Mož z zlatimi očali je buknil v smeh ter stisnil gospodu Planti roko.

— Za božjo voljo, gospod, — je rekel, — ali me ne poznate? Le dobro me pogledajte, — jaz sem gospod Lekok.

Da ga je bolj prepričal, je snel svoja očala. To so bile v resnici očali Lekoka in njegov glas. Gospod Planta je bil presenečen.

— Nikdar bi vas ne spoznal, — je rekel.

— To je res. Malo sem se izpremenil, a kaj hočete? To je naš posel.

Potisnil je stol proti svojemu obiskovalcu ter nadaljeval:

— Prosim vas tisočkrat za odpuščanje radi formalnosti, skozi katere ste morali iti, predno ste prišli sem noter. To je nujna potreba, kateri sem izpostavljen.

Zasledujejo me prav do mojih lastnih vrat. Zadnji teden je prišel nekdo nečisti uslužbenec, ki ni ničesar sumila, čeprav ima dober nos ter mu rekla, naj pride noter. Dotični človek je držal paket in jaz sem šel, da ga vzamem, — ko sta naenkrat počila dva strela. Paket je bil revolver, zavrt v blago in domnevani uslužbenec je bil neki kaznjeneec, ki je ušel iz Cayenne. Seveda sem ga dal takoj zapreti.

Pripovedoval je o svojem doživljanju brezskrbno, kot da je to najbolj naravna stvar na svetu.

— Midva vendar ne bova umrla od glada, — je nadaljeval ter pritisnil na zvonec. Stara babnica se je prikazala in Lekok ji je naročil, naj prinese zajutrek ter pred vsem nekaj dobrega vina.

— Vi opazujete mojo žaneto, — je pripomnil, ko je videl, da se gospod Planta radovedno ozira v služkinjo. — Ona je pravec biser, moj dragi prijatelj, ki čuva nad menoj kot da sem dete in ki bi šla skozi ogenj zame. Dosti dela sem imel zadnjih, ko je hotela zadaviti človeka, ki je streljal name. Izbral sem jo iz treh ali štirih tisoč kaznjencev. Bila je v ječi radi požiga in detemora. Staval bi sto proti eni, da me ni v treh letih, odkar je v moji službi, otegnila niti za en centim.

Gospod Planta ga je poslušal le z enim usmehom. Rad bi namreč spravil pogovor na dogodke prejšnjega dne.

— Mogoče se vam malo napoti danes zjutraj, gospod Lekok?

— Meni? Gotovo ne. Jaz sem vedno pripravljen. Danes zjutraj sem bil že desetkrat zunaj ter sem razvnetega določil delo za tri svoje ljudi. Le malo časa imam za se, vrjemite mi. Šel sem tudi v Vulkan naprave, da vidim, kakšne novice bi lahko dobil o tem ubogem vragu Gespinnu.

— In kaj ste izvedeli?

— Da sem prav uganil. Izmenjal je tam v sredo zvečer bankovce za pet sto franakov in sicer ob tričetrt na deset.

— To pomenja, da je rešen?

— Lahko se reče tako. Rešen bo, lo bomo izsledili gospodično Ženi. Stari mirovni sodnik se ni mogel premagati ter pokazal nekaj vznemirjenja.

— To bo mogoče dolgo trajalo ter bo težko?

— Zakaj? Če se ne bo pripetilo nič izvanrednega, jo bomo imeli še pred večerom.

— Ali res mislite tako?

— Vsakemu drugemu bi rekel, da sem prepričan o tem, le vam tega ne rečem. Pomislite, da je bila ta deklica v zvezi z grofom Tremorelom, torej svetovnim človekom, princem mode. Če pade kak deklica v blato, potem ko je skozi šest mesecev presenečala Pariz s svojim razkošjem, ne izgine popolnoma, kot kamen v blatu.

Potem ko je izgubila vse svoje prijatelje, ima še vedno svoje upnike, ki ji slede, jo opazujejo in čakajo na dan, ko se ji bo sreča zopet nasmešila. Ona se ne vzemira radi njih ter misli, da so pozabili nanjo. Povsem napačno. Poznam neko modistko, koje glava je pravec slovar celega elegantnega sveta. Že večkrat mi je naročila kako uslugo. Šla bova k nji po zajutruku in v dveh urah

nema bo dala naslov Ženi. Ah, če bi bil le tako gotov, da dobim Tremorela v kramplje!

Gospod Planta je olajšano vzdihnil. Konečno se je obrnil pogovor na stvar, o kateri je hotel govoriti.

— Potem mislite nanj? — je vprašal.

— Če mislim nanj? — je zakričal Lekok ter vstal s stola. — Na nobenega drugega nisem mislil od včeraj zvečer naprej. Celo noč nisem zatisnil oči, ker sem mislil nanj. Jaz ga moram imeti ter ga bom dobil!

— O tem ne dvomim, a kedar?

— To je ravno ona stvar. Mogoče jutri, mogoče v enem mesecu. Vse je odvisno od pravilnosti mojih kalkulacij ter natančnosti mojega načrta.

— Ali je vaš načrt napravljen?

— In tudi odoben.

Gospod Planta je postal pozoren kot zajec v zelniku.

— Izhaja od principa, da je nemogoče za možkega ki se nahaja v spremstvu ženske, skriti se pred polbejo. V tem slučaju je ženska mlada, lepa ter v stanu, ki pade vsakemu v oči. To so tri nadaljne nemogočnosti. Priznajte to in prešindirala bova značaj Hektorja. On ni človek prevelike premetenosti, kajti razkrili smo vse njegove zvižaje. On pa tudi ni bedak, kajti njegove zvižaje so premetile ljudi, ki nikakor niso bedaki. On je srednje vrste človek, ki ima veliko znaneev. Sedaj pa si ogledmo njegovega duha. Mi poznamo slabost njegovega značaja. On je mehke, slaboten, omahujoč ter nastopi le

v skrajni sili. Videli smo, kako se je izogibal odločilnim korakom, kako je vedno skušal zavleči stvar. On se pusti varati od iluzij ter smatra svoje želje za dovršena dejstva. Na kratko rečeno je strahopetec. Kakšen pa je njegov položaj? Ubil je svojo ženo, upa, da je ustvaril mnenje, da je bil umorjen tudi on sam, pobečnil je z mlado deklico ter ima skoro en milijon frankov v svojem žepu. Če priznamo torej ta njegov položaj ter tudi značaj in duha tega moža, lahko razkrijemo, kaj je storil v takem in takem slučaju. Jaz mislim tako ter vam upam to tudi dokazati.

Gospod Lekok se je dvignil ter prišel hoditi po sobi gorindoi.

(Dalje prihodnji.)

V staro domovino

S posredovanjem tvrde Frank Sakser State Bank so odpotovali v staro domovino sledeči rojaki:

S parnikom Rotterdam
30. julija:

Matija Guček iz Richwood, W. Va., v Brežice.

S parnikom "Argentina"
4. avgusta:

Janez Mihelič iz Pueblo, Colo., v Semič.

Andrej Može iz San Francisco, Cal., v Brusnice.

Janko Sajetović iz Ironwood, Mich., v Jasko.

Marko Vukšić iz Ironwood, Mich., v Jasko.

Jožef Kirbiš iz Cleveland, Ohio, v Maribor.

ADVERTISEMENTS.

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKE GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI.

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim na 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas odpravim la vrnem moč in zdravje. Skol 23 let sem pridobil posebno skušnje pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zaneseti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma odpravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz zdravim zastrupljeno kri, masule in ilas po telesu, bolezni v uru, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehuru, lednicah, jetrah in želodcu, rnenico, revmatizem, katar, zlate žile, naduha itd.

Uradne ure so: V ponedeljek, sredo in petek od 9. zjutraj do 5. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 9. ure zjutraj do 5. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDITE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmache, da vas razumejo. Jaz enim hvala, ako se iz starega kroja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO

Jadranske Banke

in vseh njenih podružnic.

Jugoslavija:
Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Italija:
Triest, Opazija, Zadar.

Nemška Avstrija:
Dunaj.

Izvršuje hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji in Nemški Avstriji.

Izdaja čeke v kronah, lirah in dolarjih plačljive na vpogled pri Jadranski banki v vseh njenih podružnicah.

Prodaja parobrodne in železniške vožne listke na vse kraje in na vse črte.

Istavlja tudi čeke plačljive v efektivnem zlatu pri Jadranski banki in njenih podružnicah s pridržkom, da se izplačajo v napolnjenih ali angleških šterlingih, ako ni na razpolago ameriških dolarjev v zlatu.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za one, ki se bodo posluževali naše banke.

Slovenoi, prijatelji in posnavači naše banke so vjude naprošeni, da opozorijo na ta naš oglas svoje znance in prijatelje, Dalmacija, Istro, Goricko in Črnogorje.

FRANK SAKSER STATE BANK
FRANK SAKSER, predsednik.

Vaso Hibašić iz Gilbert, Minn., v Draškovec.

Anton Kelhar iz Verona, Pa., v Cerklje.

Jakob Pajk iz Cleveland, O., v Žužemberk.

Franc Končina iz Cleveland, O., v Mokronog.

Frane Rotar iz Cleveland, O., v Leskovec.

Frane Kimovec iz La Salle, Ill., v Vače.

Jakob Jesenovec iz Buhl, Minn., v Polhov gradec.

Frane Mal iz La Salle, Ill., v Kamnik.

Alojz Jakše iz La Salle, Ill., v Kromovo.

Anton Rosi z družino iz Cleveland, O., v Grosuplje.

Tomaž Lajovec iz Horning, Pa., v Moravče.

Valentin Škof iz Braddock, Pa., v Orehovo.

Karol Hrastnik iz New Castle, Pa., v Vuhred.

Jurij Rožen iz Bessemer, Pa., v Celje.

Tomaž Kolarč iz Waukegan, Ill., v Rebrovnik.

Lovrene Urbas iz Durbin, W. Va., v Ribnice.

Josip Gašparovae iz Helvetia, W. Va., v Gerovo.

Peter Mavrin iz Eveleth, Minn., v Črnomelj.

Matej Baša iz St. Marys, Pa., v Podgorja.

Jožef Krulič iz Cleveland, O., v Olivje.

Jakob Skala iz Longmont, Col., v Semič.

Anton Obreza iz Richwood, W. Va., v Cerklje.

D. F. Andričević iz Oakland, Cal., v Trst.

Anton Krne iz Cleveland, Ohio, v Studence pri Krškem.

S parnikom France
4. avgusta:

Anton Omerca z družino iz Ralplton, Pa., v Blanco.

Alojz Klavžar iz Boswell, Pa., v Brežice.

Maks Radej iz Boswell, Pa., v Blanco.

Ivan Bratković iz Bessemer, Pa., v St. Jernej.

Frane Vencel iz Bessemer, Pa., v St. Jernej.

Anton Berdik iz Bessemer, Pa., v St. Jernej.

Jakob Čreslovnik iz Jersey Hill, Pa., v Slovenji gradec.

S parnikom Calabria
6. avgusta:

Frane Segere iz Carbondale, Pa., v Belovar.

Frane Ivkance iz Point Marion, Pa., v Belovar.

S parnikom Ryndam
6. avgusta:

Andrej Sterle iz Davis, W. Va., v Lož.

Anton Modere iz Davis, W. Va., v Sežano.

Jožef Martinčič iz Oakdale, Pa., v Lož.

Gasper Krašovec iz Davis, W. Va., v Begunje pri Cerklji.

S parnikom Canopic
9. avgusta:

Jožef Hrovatin iz St. Marys, Pa., v Hirske Bistric.

Jožef Logar iz St. Marys, Pa., v Hirske Bistric.

Jurij Starčič iz Denver, Colo., v Volosko.

Anton Poje iz Richwood, W. Va., v Lazee.

Frane Černe iz Niles, Ohio, v Devjeo Marijo v Polju.

S parnikom Vasari
9. avgusta:

Berta Buck iz Newport News, Va., v Ljubljano.

Kje sta MATEVŽ JERMAN in sestra MARTA JERMAN? Doma sta iz Zagorja ob Savi pri Litiji. Leta 1907 sta se imelila v Združene države in od takrat ne vem nič od njiju. Zato prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi blagovoli naznaniti njihov naslov, ali naj se pa sama javita svojemu bratu: Nikolaj Naddasi, Novi trg št. 18, p. Kamnik, Slovenija, Jugoslavija.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO
Rojakom po Pennsylvaniji naznanjamo, da jih bo obiskal rojak JOSEF URENE, ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda". Vsem ga toplo priporočamo.

Uprava Glas Naroda.

ADVERTISEMENTS.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ Približno ODPLU JEJO IZ NEW YORKA.

BERENGARIA	18 avg.	Cherbourg	7 sept.	Genoa
NOORDAM	19 avg.	Boulogne	10 sept.	Havre
OLYMPIC	19 avg.	Cherbourg	10 sept.	Cherbourg
LA SAVOIE	13 avg.	Havre	10 sept.	Cherbourg
LEOPOLDINA	16 avg.	Havre	10 sept.	Boulogne
PARIS	17 avg.	Havre	10 sept.	Cherbourg
PANNONIA	18 avg.	Trst	14 sept.	Havre
LAPLAND	20 avg.	Cherbourg	17 sept.	Boulogne
LA TOURNAINE	20 avg.	Havre	20 sept.	Genoa
ITALIA	23 avg.	Trst	22 sept.	Havre
AQUITANIA	23 avg.	Cherbourg	22 sept.	Cherbourg
AMERICA	25 avg.	Cherbourg	24 sept.	Cherbourg
FRANCE	25 avg.	Havre	24 sept.	Boulogne
PRES. WILSON	27 avg.	Trst	24 sept.	Trst
FINLAND	27 avg.	Cherbourg	24 sept.	Trst
AMERICA	27 avg.	Havre	24 sept.	Genoa
ROCHAMBEAU	27 avg.	Cherbourg	24 sept.	Cherbourg
ADRIATIC	31 avg.	Cherbourg	28 sept.	Cherbourg
BELVEDERE	2 sept.	Trst	29 sept.	Cherbourg
WASHINGTON	3 sept.	Cherbourg	30 sept.	Genoa
ROTTERDAM	3 sept.	Boulogne	1 okt.	Cherbourg
OLYMPIC	3 sept.	Cherbourg	4 okt.	Cherbourg
LAFAYETTE	1 sept.	Havre	4 okt.	Cherbourg
LA LORRAINE	3 sept.	Havre	5 okt.	Cherbourg
EMP. OF CHINA	7 sept.	Cherbourg		

Glede cen za vožne listke in vse druge pojavnice, obrnite se na tvrdo FRANK SAKSER STATE BANK

Pozor potniki.

Jugoslovanski konzulat v New Yorku naznanja:

1. Vsi državljani kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev, ki žele potovati v stari kraj, lahko dobe potne liste na podlagi katerega starega potnega lista, krstnega lista domovinskega lista oziroma vojaških ali delavskih bukvic iz starega kraja.

2. Oni, ki nimajo nobenega takega dokumenta, se morajo obrniti na pristojne oblasti v starem kraju ter jih od tam dobiti. Kdor bo pri iskanju potnega lista pokazal enega izmed gornjih dokumentov, b. dobil potni list kmalo po tem, ko se bo zgledal na konzulatu.

3. Oni naši državljani, ki žele takoj odpotovati v stari kraj, pa nimajo pri roki nobenega gornjih dokumentov, morajo imeti potrjena naših podpornih društev, katerih člani so. V potrdilih mora biti navedeno, da so resnično državljani kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev. V takih slučajih pa bo morda konzulat smatral za potrebno, iskati posebnega dovoljenja od ministrstva zunanjih zadev za izdajo potnega lista. To se posebno tiče onih oseb, o katerih se sumi, da so še državljani kake druge države.

4. Vsi oni državljani, ki so izdali prošnje za potne liste, in potom katerih je bilo naproseno znanje ministrstva, da jih je mogoče izdati, jih bodo dobili, kakor hitro se zglase pri tem konzulatu. To se tiče prijavitev vloženih do 25. maja tega leta.

5. Ker v več slučajih naši državljani kupujejo šifkarte za parnike, katere jim je priporočil ta ali oni agent, ne oziirajo se na to, kakšni so ti parniki, kam plovejo, pripočajo, naj nihče ne kupi prej kart, dokler o tem ne poizve pri Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

S parnikom Calabria
6. avgusta: